

Mladen Ančić, professor emeritus

Biografija

Rođen 3. srpnja 1955. u Sarajevu (BiH), gdje je završio osnovno školovanje i Klasičnu gimnaziju (1973.). Na Filozofskom fakultetu u Sarajevu diplomirao 1980. na studijskoj grupi Povijest. Od 1981. pohađao postdiplomski studij Srednjovjekovne povijesti na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, gdje je stekao titulu Magistra povijesnih znanosti 3. srpnja 1985. Od 1. siječnja 1987. radi na Institutu za istoriju u Sarajevu kao znanstveni asistent, a od 5. svibnja 1993. radi na Zavodu za povijesne znanosti HAZU u Zadru. Doktorsku tezu pod naslovom "Ugarsko-hrvatsko kraljevstvo i Bosna u doba anžuvinske vlasti (1300-1387)" uspješno brani u svibnju 1996. na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, čime je stekao naslov Doktora humanističkih znanosti. Biran 1998. u znanstveno zvanje Znanstvenog suradnika pri Zavodu za povijesne znanosti HAZU u Zadru, a 2003. izabran u zvanje Višeg znanstvenog suradnika. Od školske 1997/1998. godine predaje predmete "Povijest Hrvatske 7.-12. stoljeća" i "Povijest hrvatske 12.-16. stoljeća" na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu, gdje je održao i nastupno predavanje 2001. godine te 2004. izabran u naslovno zvanje Izvanrednoga profesora. Od 1. lipnja 2008. radi na Sveučilištu u Zadru u zvanju izvanrednoga profesora, a 2010. izabran je u redovitog profesora. Sudjelovao na brojnim međunarodnim konferencijama i znanstvenim skupovima u Hrvatskoj, Italiji, Mađarskoj, Bosni i Hercegovini i Jugoslaviji. Dobitnik «Strossmayerove nagrade» za 2001. godinu.

Zasebne publikacije

Putanja klatna. Ugarsko-hrvatsko kraljevstvo i Bosna u 14. stoljeću, Zavod za povijesne znanosti HAZU u Zadru - Ziral, Zadar-Mostar, 1997, str. 298;

Tko je pogriješio u Bosni, Panliber, Osijek-Zagreb-Split, 1999, str. 128 (drugo dopunjeno i prošireno izdanje: Crkva na kamenu, Mostar, 2001, str. 265);

Jajce. Portret srednjovjekovnog grada, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Split, 1999, str. 168;

Hrvatska u karolinško doba, MHAS, Split, 2001, str. 104;

Na rubu Zapada. Tri stoljeća srednjovjekovne Bosne, Hrvatski institut za povijest, Zagreb 2001, str. 299;

Livno. Srednjovjekovna hrvatska županija (Kulturno-povijesni vodič 16), Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Split 2001, str. 32;

Što svi znaju i što je „svima jasno“: Historiografija i nacionalizam, Hrvatski institut za povijest, Zagreb 2008, str. 270;

Zasebne publikacije vrela

Registar Artikucija iz Rivignana (Srednjovjekovni registri zadarskoga i splitskoga kaptola 1 – Poseban otisak iz: Fontes 11), Zagreb 2005, str. 302;

Registar Petra de Serçane (Srednjovjekovni zadarskoga i splitskoga kaptola 3 – Poseban otisak iz: Fontes 15), Zagreb 2009, str. 240;

Registar Splitskoga kaptola (Srednjovjekovni registri zadarskoga i splitskog kaptola 5 – Fontes: Izvori za hrvatsku povijest 20), Zagreb 2014, str. 299.

Skupna djela

A.F. Markotić – M. Ančić (ur.), Herceg-Bosna ili ... Zbornik radova, Mostar 1996;

Izvorni znanstveni radovi i rasprave u časopisima i zbornicima:

"Neke sličnosti i razlike narodne medicine u Bosni i Dalmaciji 18. i 19. stoljeća", Socijalna medicina (Sarajevo) 5-6/1981, 399-405;

"Jedan fragment iz života Sandalja Hranića", Prilozi Instituta za istoriju u Sarajevu 19/XX/1982, str. 253-260;

"Bihać - slobodna kraljevska varoš", Istorijski zbornik (Banja Luka) IV/4/1983, str. 125-134;

"Bihaćki kraj od 1262. do početka XV stoljeća" (Summary: Bihać and its District from 1262 till the Beginning of 15th Century), Glasnik arhiva i Društva arhivskih radnika BiH (Sarajevo) XXV/1985, str. 193-230;

Gdje je bio podignut prvi franjevački samostan u srednjovjekovnoj Bosni" (Summary: Where the First Franciscan Monastery in the Medieval Bosnia was Built), Prilozi Instituta za istoriju u Sarajevu 21/XX/1985, str. 95-114 (pretiskano, s dopunama i izmjenama, u: Na rubu Zapada. Tri stoljeća srednjovjekovne Bosne, Zagreb 2001, str. 207-223);

"Gospodarski aspekti stočarstva cetinskog komitata u XIV st." (Zusammenfassung: Die Wirtschaftlichen aspekte der Viehzucht im Komitat von Cetina im XIV. Jahrhundert), Acta historico-oeconomica Iugoslaviae (Zagreb) 14/1987, str. 69-98;

"Neuspjeh dualističke alternative. O recepciji bosanske 'hereze' u komunalnim društvima istočnog Jadrana" (Summary: The Failure of the Dualist Alternative. On reception of the Bosnian 'Heresy' in the Communal Societies of the Eastern Adriatic), Prilozi Instituta za istoriju u Sarajevu 23/XXII/1987, str. 7-35;

"Prospografske crtice o Hrvatinićima i Kosačama" (Summary: Prosopographic Remarks on the Hrvatinići and Kosača Families), Istorijski časopis (Beograd) XXXIII/1986, str. 37-56 (ćir.);

"Pet dokumenata za povijest istočnojadranskog zaleđa na početku XV stoljeća", Glasnik arhiva i Društva arhivskih radnika BiHXXXIX/1989, str. 159-168;

"I rapporti tra i Malatesti e la Bosnia. Le condizioni per la formazione di uno stereotipo", Atti (Giornata di studi Malatestiani a Cesena) 8, Centro studi Malatestiani, Rimini 1990, str. 61-75 = "Veze Malatesta i Bosne. Uvjeti za stvaranje stereotipa", Historijski zbornik (Zagreb) XLII/1989, str. 137-150 (pretiskano, s dopunama, u: Na rubu Zapada. Tri stoljeća srednjovjekovne Bosne, Zagreb 2001, str. 243-254);

"Ljetopis kraljeva Hrvatske i Dalmacije /Vrijeme nastanka i autorstvo Hrvatske redakcije Ljetopisa popa Dukljanina/" (Summary: The Chronicle of the Kings of Croatia and Dalmatia /On the Origins and the Authorship of Croatian Redaction of The Chronicle of Presbiter of Dioclea/), Zgodovinski časopis (Ljubljana) 44-4/1990, str. 521-546 (= Zvonimir kralj Hrvatski /Zbornik radova/, Zagreb, 1997, str. 273-304);

"Pobožnost franjevaca bosanske vikarije u drugoj polovici XIV. stoljeća", u: Sedam stoljeća bosanskih franjevaca 1291-1991(Zbornik radova), Samobor, 1994, str. 109-124 (pretiskano, s dopunama i izmjenama, u: Na rubu Zapada. Tri stoljeća srednjovjekovne Bosne, Zagreb 2001, str. 225-242);

"Parba za dio nasljeđa banovca Jakova Šubića Bribirskog" (Summary: Litigation for the Part of the Legacy of Jakov Šubić of Bribir), Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru 36/1994, str. 309-352;

"Cistercijska opatija u Topuskom do pretvaranja u komendu" (Zusammenfassung: Die Zisterzienserbtei in Topusko bis zur Verwaltung in Kommende), Radovi Zavoda za hrvatsku povijest(Zagreb) 27/1994, str. 29-42;

"Pojasevi i druge dragocjenosti u kasnosrednjovjekovnim obiteljskim riznicama" (Summary: Belts and other valuables in late medieval family treasuries), Starohrvatska prosvjeta (Split) 22/1995, str. 151-160;

"Knin u razvijenom i kasnom srednjem vijeku" (Summary: Knin in the High and Late Medieval Ages), Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru 38/1996, str. 53-95;

"Humsko knežstvo" (Summary: The Principality of Hum), u: Ljubuški kraj, ljudi i vrijeme (Zbornik radova sa znanstvenog skupa), Ziral-Naša djeca, Mostar-Zagreb, 1996, str. 129-142;

"Križarske vojne' XIII. stoljeća. Prilog poznavanju odnosa ugarsko-hrvatskog kraljevstva i Bosne", Radovi hrvatskog društva za znanost i umjetnost (Sarajevo) IV/1996, str. 13-35 (pretiskano, s dopunama i izmjenama, u: Na rubu Zapada. Tri stoljeća srednjovjekovne Bosne, Zagreb 2001, str. 89-106);

"Vlastelinstvo hrvatskog hercega u gorskoj županiji" (Summary: The Estate of the Croatian Duke in the County Gora), Povijesni prilozi (Zagreb) 15/1996, str. 201-240;

"From the Karolingian Official to the Ruller of Croats. Croats and the Carolingian Empire in the First Half of the 9th Century", Hortus Artium Medievalium (Zagreb) 3/1997, str. 7-13 (dopunjeno na hrvatskom jeziku: "Od karolinškoga dužnosnika do hrvatskog vladara. Hrvati i Karolinško carstvo u prvoj polovici IX. stoljeća", Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru 30/1998, str. 20-35);

"Cistercians in the 13th Century Croatia", Mediaevistik (Salzburg) 10/1997, str. 205-218;

"Ser Ciprijan Zaninov. Rod i karijera jednog splitskog patricija druge polovice XIV. st." (Summary: Ser Ciprijan Zaninov - Career of a Patrician from Split in the Second Half of the 14th Century), Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru 39/1997, str. 37-80;

"Srednjovjekovni montaneji" (Summary: Medieval Montanei), Starohrvatska prosvjeta 24/1997, str. 3-24;

"The Waning of the Empire. The Disintegration of Byzantine Rule on the Eastern Adriatic in the 9th Century", Hortus Artium Medievalium 4/1998, str. 15-24 (dopunjeno na hrvatskom jeziku: "Imperij na zalasku. Nestanak bizantske vlasti na istočnoj obali Jadrana u 9. stoljeću", Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru 41/1999, str. 1-20);

"Translatio beati Grisogoni martyris kao povijesno vrelo" (Summary: Translatio beati Grisogoni martyris as Historical Source), Starohrvatska prosvjeta 25/1998, str. 127-138;

"Desetljeće od 1091. do 1102. u zrcalu vrela" (Summary: The decade between 1091 and 1102 according to the sources), Povijesni prilozi 17/1998, str. 233-259;

"Razvoj srednjovjekovnog naseobinskog kompleksa na mjestu današnjeg Sarajeva", Hrvatska misao (Sarajevo) 10-11/1999, str. 46-80 (pretiskano, s izmjenama, u: Na rubu Zapada. Tri stoljeća srednjovjekovne Bosne, Zagreb 2001, str. 177-206);

"Renesansni rat i diplomacija. Primjer pada Bosne 1463.", u: Hrvatska srednjovjekovna diplomacija (Zbornik Diplomatske Akademije 2), Zagreb, 1999, str. 143-178 (pretiskano, s dopunama, u: Na rubu Zapada. Tri stoljeća srednjovjekovne Bosne, Zagreb 2001, str. 107-139);

"Srednjovjekovno vladarsko vlastelinstvo Drid /Problemi vlasništva i organizacija u XIII st./" (Summary: The medieval manorial estate Drid: Problems of ownership and organization in 13th century), Povijesni prilozi 19/2000, str. 87-111;

"Mjesto Branimirove Hrvatske u suvremenom svjetskom poretku" (Summary: The Position of Branimir's Croatia in Contemporary World Order), Zgodovinski časopis 55-3/2001, str. 305-320;

"Image of Royal Authority in the Work of Thomas Archdeacon", Povijesni prilozi 22/2002, str. 29-40; = "Slika kraljevske vlasti u djelu Tome arhiđakona", Toma Arhiđakon i njegovo doba. Zbornik radova sa znanstvenog skupa održanog 25-27. rujna 2000. godine u Splitu, Split 2004, 77-91;

"Bilinopoljska abjuracija u suvremenom europskom kontekstu", Prilozi Instituta za historiju u Sarajevu 32/2003, ;

"Vrijeme i okolnosti postanka Novigradskog zbornika" (Summary: Origins of Novigrad collection of Croatian common law), Povijesni prilozi 25/2003, 136-161;

"Zajednička država'. Srednjovjekovna stvarnost ili povijesna utvara", Hrvatsko-mađarski odnosi 1102. - 1918. Zbornik radova, Zagreb 2004, 51-64;

"Od vladarske curtis do gradskog kotara. Bijaći i crkva sv. Marte od početka 9. do početka 13. stoljeća" (Summary: From the regnal curtis to the Town Borough), Starohrvatska prosvjeta 26/1999 (2004), 189-236;

"Bosanska banovina i njezino okruženje u prvoj polovici 13. stoljeća", u: Fenomen "krstjani" u srednjovjekovnoj Bosni i Humu. Zbornik radova (ur. F. Šanjek), Sarajevo - Zagreb 2005, 11-25;

"Medieval Bosnia and the Trans-Adriatic Traffic in Images and Goods", u: N. KURAN-BURČOĞLU - S. GILSON MILLER (ur.), Representations of the "Other/s" in the Mediterranean World and Their Impact on the Region, Istanbul 2005, 57-71 (u suautorstvu sa S. Grgasom);

"Lombard and Frankish Influences in The Formation of The Croatian Dukedom", u: G. BROGIOLO – P. DELOGU (ur.), *L'Adriatico dalla tarda antichità all'età carolingia* (Atti del convegno di studio Brescia 11-13 ottobre 2001), Firenze 2005, 213-228;

"Inventar splitskog kancelara i javnog bilježnika Tome Colutii de Cingulo (Prilog poznavanju prvih humanističkih krugova u Dalmaciji)" (Summary: The Inventory of the Chancellor and Public Notary Thomas Colutii de Cingulo from the City of Split), *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru* 47/2005, 99-148;

"Kasnosrednjovjekovni Stolac" (Summary: The late-medieval Stolac), *Povijesni prilozi* 29/2005, 41-58;

"Nastava povijesti između narativa 'kolektivne memorije' i historijske znanosti", u: *Povijesno naslijeđe i nacionalni identitet*. Zbornik, Zagreb 2006, 70-78 (prošireno i dopunjeno u: Što "svi znaju" i što je "svima jasno": Historiografija i nacionalizam, Zagreb 2008, 51-69);

"Architecture on Royal Domains in Northern Dalmatia", *Hortus artium medievalium* 13(1)/2007, 203-210;

"Kako «popraviti» prošlost. Konstrukcija memorije na nadgrobnim spomenicima 15. stoljeća" (Summary: How to 'rectify' the past: the construction of memory on the fifteenth-century gravestones), *Povijesni prilozi* 34/2008, 83-102;

"Od tradicije «sedam pobuna» do dragovoljnih mletačkih podanika. Razvojna putanja Zadra u prvom desetljeću 15. stoljeća" (Summary: From the tradition of 'seven rebellions' to the voluntary Venetian subjects: the development of Zadar in the first decade of the fifteenth century), *Povijesni prilozi* 37/2009, 43-96;

"Zadarska biskupija u okviru splitske metropolije do 1154.", u: *Sedamnaest stoljeća zadarske Crkve: Zbornik radova znanstvenog skupa o 1700. obljetnici mučeništva sv. Stošije (Anastazije)* 16. – 18- studenog 2004, Zadar 2009, 105-130;

"Zamišljanje tradicije: Vrijeme i okolnosti postanka 30. glave djela *De administrando imperio*" (Imagining the tradition: When and why the 30th chapter of the *De administrando imperio* was written), *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu* 41/2010, 133-151;

"Ranosrednjovjekovni Neretvani ili Humljani: Tragom zabune koju je prouzročilo djelo *De administrando imperio*" (The early medieval Narentines or Chulmians: Tracing the confusion caused by *De administrando imperio*), u: *Hum i Hercegovina kroz povijest: Zbornik radova I* (ur. Ivica LUČIĆ), Zagreb 2011, 217-278;

"Church with incomplete biography: plans for the consolidation of Byzantine rule on the Adriatic at the beginning of the ninth century", u: Danijel DZINO – Ken PARRY (eds.), *Byzantium, its neighbours and its cultures* (*Byzantina Australiensia* 20), Sydney, 2014., 69-86.

"Mjesto Bosne i Hercegovine u konstrukciji povijesti Dominika Mandića (Kako danas čitati djela Dominika Mandića)" (Summary: The Role of Bosnia and Herzegovina in Dominik Mandić's Historical Constructions: How to read the works of Mandić today), u: Dr. fra Dominik Mandić (1889.-1973.): *Zbornik radova sa znanstvenog simpozija*, Mostar, 2014., 867-883.

"Od zemlje do kraljevstva: Mjesto Bosne u strukturi Archiregnuma", *Hercegovina* 1(26)/2015, 9-88.

Poglavlje u knjizi

"Od kralja 'poluboga' do prvih ideja o 'nacionalnom' kraljevstvu", Kolomanov put. Katalog izložbe, Zagreb 2002, 42-111;

"Srednjovjekovni Omiš", u: Ž. DOMLJAN (ur.), Omiš i Poljica, Zagreb 2006, 47-66;

"Srednjovjekovno plemstvo na prostoru između Zrmanje i Neretve", u: Dalmatinska zagora: nepoznata zemlja (katalog izložbe – ur. V. Kusin), Zagreb 2007, 149-158;

"Srednjovjekovni Vlasi kontinentalne Dalmacije", u: Dalmatinska zagora: nepoznata zemlja (katalog izložbe – ur. V. Kusin), Zagreb 2007, 161-167;

"Kako danas čitati rasprave Franje Račkoga", u: Franjo RAČKI, Nutarnje stanje Hrvatske prije XII. stoljeća, Zagreb 2008, VII-XXXVIII;

Pregledni i neklasificirani članci i rasprave

"Stjepan Tvrtko I.", Napredak. Hrvatski narodni kalendar za 1992, Sarajevo 1991, str. 88-94;

"Uljudba, povijest i prostor", Glasje (Zadar) 6/1996, str. 80-84 (pretiskano u: Tko je pogriješio u Bosni, Mostar 2001², str. 13-19);

"Tri Bosne", Hrvatska misao (Sarajevo) 6/1998, str. 7-11 (pretiskano u: Tko je pogriješio u Bosni, Mostar 2001², str. 108-119);

"Politička struktura srednjovjekovne Bosne", Napredak. Hrvatski narodni godišnjak 1999, Sarajevo 1998, str. 173-181;

"Od etničke 'zemlje' do nesavršenog 'nacionalnog prostora'", Glasje 11-12/1999, str. 8-17 (pretiskano u: Tko je pogriješio u Bosni, Mostar 2001², str. 20-33);

"Hrvatski 'sveti prostori'. Stvarni i zamišljeni", Glasje 14-15/2003, 101-111 (prošireno i dopunjeno u: Što "svi znaju" i što je "svima jasno": Historiografija i nacionalizam, Zagreb 2008, 31-50);

"Društvo, etnicitet i politika u Bosni i Hercegovini", Časopis za suvremenu povijest (Haški sud za bivšu Jugoslaviju i povjesničari) 36/1/2004, 293-329 (= «Society, Ethnicity, and Politics in Bosnia-Herzegovina», ČSP 36/1/2004, 331-359);

"Rekonstrukcija ili de(kon)strukcija: izgledi Bosne i Hercegovine u svjetlu iskustva raspada Jugoslavije", Status (Mostar) 2/2004, 63-77 (pretiskano u: Što "svi znaju" i što je "svima jasno": Historiografija i nacionalizam, Zagreb 2008, 181-211);

"Što 'svi znaju' i što je 'svima jasno' glede rata u Bosni i Hercegovini", Status 3/2004, 35-42 (prošireno i dopunjeno u: Što "svi znaju" i što je "svima jasno": Historiografija i nacionalizam, Zagreb 2008, 157-181);

"Historiografija i nacionalizam. Između kolektivnog pamćenja i historiografije", Status 4/2004, 49-62 (prošireno i dopunjeno u: Što "svi znaju" i što je "svima jasno": Historiografija i nacionalizam, Zagreb 2008, 71-103);

"Što je Bosna bez Hercegovine", Status 9/2006,

"Jedan čovjek – jedan glas ili 'hodte nami vi na viru'", Status 12/2007, 163-171;